

[Stensballe.]

i København ikke skulde have nogen Indfyldelse paa Valgene i det øvrige Land. I København blev der lavet 3 Storkredse, og Tillægsmandaterne skulde ogsaa fordeles paa København. Sammen med Valgene i det øvrige Land blandedes altsaa Valgene i København. Derved svækkedes Grundlovens Værneparagrafs Betydning for de tyndt befolkede Egne til Fordel for den matematiske Ligelighed. Dette Forhold forværres nu yderligere ved Bortfaldet af Kredsmandater — i alt 12 Kredsmandater bortfalder jo — og Oprettelse af endnu flere Suppleringsmandater, i alt 13. Dette Forhold virker modsat Grundlovens Bestemmelser. Der bliver saa kun tilbage 105 Kredsmandater med 44 Suppleringsmandater, og yderligere er der i det andet høje Ting indsat en Bestemmelse om, at Kredsmandaterne kan overføres fra et Parti til et andet. Dermed gøres Valgmaaden endnu mindre forstaaelig for Befolkningen, og vi for vort Vedkommende kan ikke være med til at vedtage saadanne Ændringer.

Jeg ser af Folketingets Forhandlinger, at det er Ministerens Hensigt at nedsætte en Valglovskommission, der skal gøre sig færdig paa 2 Aar. Dertil kan mit Parti fuldt ud give sin Tilslutning, blot forstaar jeg saa ikke, hvorfor dette Lovforslag skal jages igennem nu. Normalt skal vi da ikke have Valg før denne Frists Udløb, men Regeringen er maaske ængstelig for Valg forinden og vil derfor sikre sig saa meget som muligt ved at søge at skaffe sig flere Mandater paa den ene eller den anden Maade.

Thi Fremsættelsen af dette Lovforslag er vel ikke alene tænkt som en Slags Straffedom over Partiet Venstre, saaledes som man kan faa Indtrykket af, at en af Partiordførerne i Folketinget, Hr. Bertel Dahlgaard, mente det skulde opfattes, fordi Hovedstadens Venstre fik 3 Mandater ved sidste Valg, hvilket Hr. Bertel Dahlgaard kaldte et Brud paa Valglovens Forudsætninger. Det ærede Medlem Hr. Hans Hansen var ogsaa inde paa Opstillingen af Hovedstadens Venstre, men det var jo fuldt lovligt, og det er ogsaa erkendt lovligt, og i øvrigt har Venstre ikke taget Initiativet til nogen som helst Nævn ved Dannelsen af Hovedstadens Venstre, saaledes som der ogsaa er redegjort for af mit Partis Ordfører i Folketinget, Hr. Harald Petersen. Nej, der var et stort Antal Vælgere i København, som i det store og hele vel nok havde samme politiske Hovedindstilling som Venstre, men som var utilfredse med og tog Afstand fra flere af Venstres Synspunkter. Derfor brød

de ud af Venstre og dannede deres eget Parti, og dette Parti blev saa stort, at det kunde opnaa 3 Mandater. At det senere indgik Valgfællesskab med Venstre kan da ikke bebrejdes os. Et Valgfællesskab varer jo ikke evigt, det ved vi fra Det radikale Venstre. Da Socialdemokratiet efter forrige Valg satte dem paa Porten, indgik de Valgalliance med os, og nu efter sidste Valg trak de sig tilbage fra denne Valgalliance. Det er altsaa ikke noget evigtvarende.

Jeg erkender, at der er mange Hensyn at tage ved en gennemgribende Revision af en Valglov, og det er jo saadan, at i et Rigsdagsudvalg kan der selvfølgelig ikke skaffes tilstrækkelig Tid dertil. Jeg erkender, at en Kommission er det rette Forum for Udarbejdelse af en Valglovsændring. Bl. a. vil det være af Betydning at se, hvorledes andre Lande har indrettet deres Valglove til et folkevalgt Ting. Jeg ser af Folketingsdebatten, at der er fremkommet Oplysninger om Forholdene i vore Nabolande, uden at disse Oplysninger dog er trykt i Betænkningen, men mit Partis Ordfører i det andet høje Ting, Hr. Harald Petersen, fremdrog bl. a. under Forhandlingerne, at i Norge er Mandatfordelingen paa Landsdelene fastsat i selve Grundloven. Det forhindrer i hvert Fald, at et tilfældigt Flertal i Rigsdagen umiddelbart før et Valg kan have Mulighed for at lave Valgkup ved at gennemføre en ny Valglov.

I øvrigt er det oplyst — jeg beder den højtærede Formand om i det følgende at faa Lov til at citere af Folketingstidende —, at Antallet af Repræsentanter for Landdistrikterne i Norge skal forholde sig til Antallet af Repræsentanter for Købstæderne som 2 til 1. Ved Kredsordningen har man derfor holdt By- og Landdistrikter adskilt, saa at Byerne bortset fra de to største, Oslo og Bergen, er sammenfattet gruppevis i 9 Kredse med tilsammen 38 Repræsentanter. Som Følge af det fastlagte Repræsentationsforhold har Byerne i Norge i det hele 50 Repræsentanter og Landdistrikterne 100 Repræsentanter. Det tilføjes i Redegørelsen, at man i Øjeblikket gør Spørgsmaalet om Mandatfordelingen for de forskellige Valgkredse til Genstand for nærmere Forhandling. Og der er endnu et Forhold i den norske Valglov, som det er værd at gøre opmærksom paa, nemlig dette, at Valg for hver enkelt Kreds vel afgøres efter den d'Hondtske Metode, men at man ikke i Norge skaber nogen Ulighed i Form af Tillægsmandater. Det vil altsaa sige, at der i Norge saa vidt jeg forstaar, er en Opbygning, som nogenlunde svarer til det Ændringsforslag, som Det